

MINNESANTECKNINGAR

Datum
2019-07-02

Postadress
Box 45093
104 30 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2
111 60 Stockholm

Telefon
010-470 03 00

Org nr
202100-6487

www.uhr.se

Minnesanteckningar

Forum för internationalisering, 2019-05-29

Deltagare:

Annika Åhlin, CSN
Markus Filipsson, Migrationsverket (via länk)
Daniel Lindblom, SFS
Teresa Soop, Sida
Hans Pohl, STINT
Ylva Fältholm, SUHF/Högskolan i Gävle
Marita Hilliges, SUHF
Cilla Häggkvist, SUHF/Uppsala universitet
Tina Murray, SUHF/KTH
Eva Åkesson, SUHF/Uppsala universitet
Anders Ahlstrand, UHR
Marilyn Klarin Cars, UHR
Tuula Kuosmanen, UHR
Mikael Olsson, UHR
Andreas Sandberg, UHR

Inledning och presentationsrunda

Tuula hälsade välkommen. Därefter gjordes en kort presentationsrunda. Inga övriga frågor anmäldes.

Åtterrapporering och förslag från Forums arbetsgrupp för migrationsfrågor

Markus Filipsson, Migrationsverket
Cilla Häggkvist, SUHF:s expertgrupp för studieadministrativa frågor

Markus Filipsson redogjorde kort för arbetsgruppens syfte och arbete till dags dato. Syftet är att undanröja hinder i migrationsprocessen. Migrationsverket, Markus Filipsson, är sammankallande. Fokus har primärt varit att gemensamt, inom arbetsgruppen, komma fram till vilka grupper sökande som gruppen skulle koncentrera sig på och därefter precisera profilmallar för respektive sökandegrupp.

Markus fortsatte med en statusuppdatering av arbetet och en redovisning av vilka hinder gruppen har arbetat med. Gruppen har börjat med de lägst hängande frukterna. Checklistor för antagningsbeslut och studieintyg för forskarnivå samt motsvarande checklistor för studieintyg för grund- och avancerad nivå. Dessa checklistor har publicerats på Migrationsverkets webbplats med information riktad till lärosätesrepresentanter <https://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Larosaten/Blanketter-och-checklistor.html> Checklistorna har

även skickats till SUHF:s expertgrupp för studieadministrativa frågor med en önskan om att förankra dem och för att få bästa möjliga spridning av dem.

Arbetsgruppen har gjort en lista över de hinder som de prioriterat och avser att gå vidare med:

- Försörjningsintyg - grund- och avancerad nivå.
- Åka utomlands för studier/forskning som del av sitt program eller via utbytesstudier utomlands inom sitt program som de fått uppehållstillstånd för i Sverige - grund- och avancerad nivå, forskarnivå och gästforskare.
- Kraven för permanenta uppehållstillstånd för olika tillståndstyper - forskarnivå och gästforskare.
- Kravet på heltidsstudier för studenter som håller på att avsluta sina studier (och utformningen av de intyg som då behövs) - grund- och avancerad nivå.

Närmast i tur är att titta på försörjningsintyg för studenter på grund- och avancerad nivå. (Se ppt presentation för närmare precisering av områdena.) Nästa möte i gruppen är planerat till 10 september i år.

Anders Ahlstrand öppnade diskussionen genom att fråga om det var någon som hade speciella tankar kring prioriteringsordningen. Ylva Fältholm följde upp och frågade varför gruppen har valt att koncentrera sig på försörjningsintyg. Markus svarade att försörjningsintygen ofta behöver kompletteras vilket försenar besked om uppehållstillstånd.

Cilla Häggkvist fortsatte med att redogöra för behandlingen av checklistorna i SUHF:s expertgrupp för studieadministrativa frågor. Frågan huruvida checklistorna skulle bli en SUHF-rekommendation har diskuterats i expertgruppen men gruppen avrådde från att göra checklistorna till en SUHF rekommendation. Anledningen är att om SUHF gör checklistorna till en SUHF-rekommendation får SUHF ett visst ägandeskap över dem vilket gör att SUHF måste uppdatera checklistorna varje gång Migrationsverket uppdaterar dem. Emellertid kan SUHF ändå rekommendera att Migrationsverkets checklistor används och expertgruppen är en bra kanal att gå via vid eventuella uppdateringar.

I den efterföljande diskussionen om hur checklistorna sprids på bästa vis framhölls det att Migrationsverket i sin kommunikation bör poängtera att SUHF står bakom dem och att SUHF har varit inblandat i framtagandet av dem. Markus poängterar vikten av att checklistorna blir långlivade och att de sprids. Det är svårt för Migrationsverket att ha kanalerna in i lärosätena så det är viktigt att Migrationsverket får hjälp i spridningen. Markus sade också att det är viktigt med en beständig kanal och modell för spridning för att hålla checklistorna levande.

Cilla följde upp detta med att säga att SUHF kunde fundera vidare på ytterligare spridningsvägar, konferenser och nätverk för personer involverade i internationalisering som komplement till SUHF. Migrationsverket bör skicka checklistorna till registrator på alla lärosäten och i det meddelandet göra tydligt att de bör spridas brett inom lärosätet, till HR-funktionen, studentadministrationen, ansvariga för forskningsstöd och personer involverade i internationalisering. En poäng var att det ser olika ut på olika lärosäten så det bör anges att checklistorna ska spridas till en bred grupp. Det påpekades att det vore bra om även ambassaderna får dem.

Anders påpekade att Migrationsverket brukar hålla ett årligt återkommande möte med lärosätesrepresentanter kring migrationsfrågor vilket också är en bra kanal för spridning. Anders frågade också om det var ungefär samma grupp som sammankallades varje år. Markus svarade att så var fallet men att man skickade inbjudningar till registrator och välkomnade fler.

NyA-sidorna borde hållas uppdaterade med de nya checklistorna och Daniel följde upp med att säga att även UHR brukar informera via nyhetsbrev.

Tina Murray framhöll också att det är viktigt att lärosätena får kunskap om att det arbetas intensivt med att lösa problem i migrationsprocessen för att kontra de negativa attityder som kan leva kvar i organisationerna när det gäller migrationsfrågor. Gruppen bör beskriva kort vilka problem gruppen arbetar med och vad som har

gjorts för att lösa dem. Det är inte allmänt känt inom lärosätena. Hon avslutade med att framföra ett speciellt tack till Markus för hans effektiva ledning av arbetsgruppen.

Se ppt-presentation för mer information

EU-rekrytering och tjänstemannautbyte – hur når vi regeringens mål?

Mikael Olsson, UHR

Mikael inledde med att beskriva verksamheter som UHR ansvarar för men som inte är lika kända som andra internationaliseringsverksamheter, nämligen utbytestjänstgöring och EU-rekrytering. UHR har i uppdrag att informera om utbytestjänstgöring i staten, förbereda för uttagning till tjänster i EU:s institutioner och att informera om praktik och arbete i EU:s institutioner. Verksamheter som utöver att vara en internationaliseringsverksamhet även är en samverkansverksamhet.

Verksamheten har funnits i olika myndigheters regi under en längre tid. Verksamheten kom till UHR från Kompetensrådet för utveckling i staten (Krus) när UHR bildades 2013; till Krus hade den kommit från Verva (2006-2008) och före det så återfanns verksamheten inom regeringskansliet (Forum Europa) ända sedan det svenska EU-medlemskapet.

När verksamheten kom över till UHR fick den mer fokus på universitet och högskolor. En stor del av de aktiviteter som UHR gör fokuserar på lärosäten, bl.a. finns det finns studentambassadörer, s.k. EU-karriärsambassadörer (EU Careers Ambassadors) på ett tiotal lärosäten. Dessa är utnämnda av EPSO (European Personnel Selection Office) vilket är byrån som ansvarar för att välja ut personal till EU:s samtliga institutioner och organ.

UHR anordnar inom uppdragen EU-rekrytering bl.a. informationsseminarier för att öka medvetenhet och intresse men även "skrivartugor" inför ansökningar om praktiktjänstgöring. Bägge dessa aktiviteter genomförs framförallt på lärosäten.

Utbildningar som syftar till att förbereda intresserade inför det första steget i uttagningsproven som består av datorbaserad testning (Computer Based Testing, CBT) genomförs både på lärosäten och i Bryssel. För de som går vidare i uttagningsstävlingen anordnar UHR också mer avancerad träning inför nästa steg i processen då kandidaterna förbereds inför det s.k. Assessment Center (AC-träning) där olika tester genomförs.

För att nå ut använder UHR nyhetsbrev, webb, och sociala medier men också de EU-karriärsambassadörer som engagerats på lärosäten. Myndigheter är en annan målgrupp eftersom det i många fall är nödvändigt med arbetslivserfarenhet för att komma i fråga för tjänster inom EU. Samarbete med andra aktörer är också en stor del av verksamheterna.

Sverige är trots insatser under många år från flera olika myndigheter starkt underrepresenterat i EU:s institutioner. Regeringen(2018) har antagit en strategi för att öka representationen i EU:s institutioner <https://www.regeringen.se/4a7b05/globalassets/regeringen/dokument/eu-representationen/broschyr-strategi-for-att-oka-antalet-svenskar-som-arbetar-i-eus-forvaltning.pdf>

För att få en bild av hur UHR kan utveckla sina verksamheter med EU-rekrytering och tjänstemannautbyte har UHR påbörjat en utvärdering. Syfte med utvärderingen och frågeställningar:

- Gör vi rätt och tillräckligt för att nå målen?
- Vad vet, kan och vill lärosätena?
- Vad anser andra aktörer att vi borde göra?
- Hur gör man i andra länder?
- Vilka resultat kan man se?

Utvärderingen ska utmytna i rekommendationer för hur arbetet bör bedrivas. En del i utvärdering består av enkäter som har skickats ut till lärosäten, övriga myndigheter, deltagare i UHR:s aktiviteter samt till "EU-ambassadörerna" som finns på lärosäten.

Sista svarsdatum har vid mötets genomförande inte passerats med några preliminära slutsatser kan man dra. Det finns ett positivt intresse för verksamheten vid myndigheter och lärosäten men kunskapen om den är låg. "EU-ambassadörernas" svar visar på att de har svårt att navigera inom lärosätena och har svårt att nå ut.

I den efterföljande diskussionen togs frågor om vad den bristande representationen i EU:s institutioner beror på. Är det på grund av bristande kvalifikationer hos de sökande eller är det bristande intresse som ger ett lågt söktryck? Möjligen når man främst dem som är helt säkra på sina förmågor? Frågan om vad ett lärosäte eller myndighet har att vinna på att skicka iväg en medarbetare på utbytestjänstgöring diskuterades också. Eva Åkesson påpekade att det vid lärosätena finns många olika sätt för personalen att delta i internationaliseringsåtgärder så frågan är vad det finns för extra värde i utbytestjänstgöring men framhöll också att det fanns stora möjligheter att ytterligare peka på dessa möjligheter inom lärosätena. Tuula avrundade diskussionen med att påpeka det stora värdet för Sverige att finnas med i dessa sammanhang, både vad gäller arbete i Bryssel men också inom utbytesverksamheten.

Se ppt-presentation för mer information

Lägesrapport från SUHF:s expertgrupp för internationaliseringsfrågor

Eva Åkesson, SUHF, UU

Eva Åkesson redogjorde för SUHF:s expertgrupp för internationaliseringsfrågor. Gruppen ska arbeta med strategiska frågor rörande internationalisering med ett särskilt fokus på hur bättre förutsättningar för lärosätenas internationalisering kan skapas. Den första tiden efter det att gruppen hade etablerats låg mycket fokus på utbildningsfrågor och avgiftsstudenter. Nu kommer gruppen att fokusera även på forskningsfrågor och bevakning av EU-frågor.

Eva sammanfattade med att man framgent kommer att få ett större fokus på forskning och på EU jämfört med tidigare. Under 2018 kom väldigt mycket tid att ägnas åt internationaliseringsutredningen men att man nu "kavlar upp ärmarna" bl.a. genom Brysselbesök i januari och februari 2019. Hon pekar också på behovet av kontinuerlig kompetensförsörjning inom EU-frågor.

Under mandatperioden 2018-2019 ska expertgruppen arbeta med bland annat följande:

- Behandla internationaliseringsaspekter på utbildning, forskning och samverkan
- Följa och stödja Internationaliseringsutredningens arbete
- Hantera frågor rörande lärosätenas strategiska internationalisering
- Verka för en större synlighet för Sverige som global aktör
- Skapa möjligheter till erfarenhetsutbyten mellan lärosäten
- Goda kontakter med formella såväl som informella nätverk
- Verka för att internationella frågor beaktas i andra expertgruppers arbete

Eva redogjorde för ett xplock av aktiviteter som arbetsgruppen har ägnat sig åt och planerar att ägna sig åt. Expertgruppen arrangerar en nordisk rektorsresa till Bryssel. Det är viktigt med samarbete med de nordiska kollegorna menade Eva. Genom den gemensamma rektorsresan kommer man att kunna förbättra Nordenrelationer samtidigt som man får en påfyllning av Brysselkunskap. Med på resan följer 19 svenska rektorer. Expertgruppen har också verkat för att etablera närmare kontakter med VR och Vinnova och att samverka med dem på ett sätt som man inte gjort tidigare.

Expertgruppen har engagerat sig i frågan om European universities. Det är nio svenska lärosäten som är med i ansökningar. Expertgruppen anordnar ett videomöte i juni och planerar en större workshop på temat den 3:e oktober med både lärosäten och andra intressenter. Ett stort antal lärosäten i Europa har engagerat sig i dessa ansökningar vilket är intressant. Tidigare har lärosätena arbetat bilateralt eller i stora nätverk. Att i högre utsträckning arbeta i mindre grupper om 5-6 lärosäten är nytt. Det har gett nytt liv och lust i de europeiska

samarbetet menade Eva. Initiativen skapar nya kanaler mellan lärosätena också i Sverige för erfarenhetsutbyte och att det kanske kan leda till Bologna 3.0.

Expertgruppen utgjorde även en informell referensgrupp till Internationaliseringsutredningen. SUHF skrev ett gemensamt remissvar. Expertgruppen strävar efter goda kontakter med utbildningsdepartementet, tex bistod expertgruppen efter en förfrågan ministern med en prioriteringslista över intressanta samarbetsländer. Positivt att utbildningsdepartementet ställde frågan. Att ha en viss kännedom och framförhållning i fråga om utlandsbesök är positivt. Om lärosätena ska med på en ministerresa så är det viktigt att det är tydligt vad som är målet med resorna. Eva tog också upp frågan om att man puffat för att lyfta nivån i möten med universitet och sade att man ute i världen som lärosätesrepresentant ofta träffar både statsledare och ministrar men att man i Sverige kanske varit mindre vana med att blanda dessa sfärer.

Ett ytterligare uppdrag som gruppen har är att följa internationaliseringsutredningens vidare öde. Gruppen har också att hantera lärosätenas strategiska internationalisering och hon pekar i samband med detta på projektet med Migrationsverket.

Ylva Fältholm lyfte frågan om flygskam kan leda till mindre internationalisering. Eva lyfte då upp internationaliseringsutredningens förslag till ändring av paragraf 5 i Högskolelagen som framhåller att den samlade internationella verksamheten vid varje högskola ska stärka kvaliteten i högskolans utbildning och forskning, och bidra nationellt och globalt till hållbar utveckling. Den paragrafen sammanfattar att internationalisering också är ett verktyg för att möta gemensamma utmaningar. Eva tryckte på att det är ett "och" inskrivet som gör att man inte kan välja det ena eller det andra och sade att man "måste klara att ha mer än en tanke samtidigt".

Eva pekade också på expertgruppens uppdrag att verka för större synlighet för Sverige som global aktör och lyfter att man ofta bjuder in väldigt många till sina möten. Expertgruppen strävar även efter goda kontakter med formella och informella nätverk. I det sammanhanget har gruppen inventerat de olika formella och informella grupper rörande internationalisering som finns.

Det finns behov av att samordna menade Eva. Det är viktigt att få en bild av processer och flöden inom sektorn. Det blir sannolikt viktigare om den av internationaliseringsutredningen förslagna plattformen blir verklighet. Förankringsprocessen är komplicerad. Hur ska representanterna utses, vilka mandat har de, hur får man en ståndpunkt som är förankrad i gruppen som man representerar, hur sker återrapportering mm?

Se ppt-presentation för mer information

Introduktion till workshop om inventering av samarbetsytor – Vad behöver vi veta och varför?

Mikael Olsson, UHR

För att diskutera de frågor som Eva Åkesson avslutade med delades mötesdeltagarna upp i tre grupper. Frågeställningarna presenterades av Mikael Olsson:

- Hur samarbetar vi idag?
- Vilka organisationer, nätverk och mötesplatser med "internationaliseringsdimension" ingår era organisationer? Vilken är grupperingen? Vilken representation har man? Hur återrapporteras möten, evenemang och aktiviteter inåt den egna organisationen? Med vilken frekvens möts grupperingen? Vilket mervärde ger den? Hur ser grupperingens framtid ut?
- Hur vill vi samarbeta i framtiden?
- Behövs fler eller färre mötesplatser eller nätverk? Vilka organisationer/representanter saknas? Hur bör arbetsformerna se ut?
- Kartläggning eller ej?
- Behövs en mer omfattande kartläggning? I så fall hur detta arbete ska tas vidare?

Återrapportering och diskussion

Grupperna återredovisade sina diskussioner. Grupperna lämnade dessutom redovisning i form av anteckningar på blädderblocksblad. Återrapporteringarna gav exempel på listor av samarbetsgrupper men även förslag på

innehåll i en eventuell enkät. Det var dock svårt att på den korta tid som stod till buds att göra en komplett redogörelse för vilka grupper respektive myndighet/organisation ingår i.

Samtliga grupper ansåg att det kan finnas ett behov av en kartläggning. Vissa pekade på att det är särskilt angeläget om internationaliseringsutredningens förslag om plattform för internationalisering blir av. Andra menade att det finns ett behov även om plattformen inte blir av inte minst eftersom de olika samarbetsytorna skapar förutsättningar för att nå ut till fler målgrupper och fördjupa existerande samarbeten. Det skulle kunna ge en nystart till Forums arbete vilket ursprungligen var att undanröja hinder för internationalisering men som kanske i högre utsträckning bör övergå till att skapa goda förutsättningar för internationalisering.

Den föreslagna plattformen har färre ledamöter än Forum, har fler ansvarsområden av mer strategiskt vikt och föreslås ha mer beslutsmakt. Detta understryker frågan om mandat. En kartläggning av samarbetsytorna bör ha sin utgångspunkt i plattformens förslag och en eventuell enkät bör skickas till organisationerna i Forum samt till de myndigheter som föreslås ingå i eller beröras av plattformen. Syftet med en kartläggning är att få en överblick över vilka grupperingar som finns och hur de hänger ihop för att kunna få bra förutsättningar för att organisera plattformen för internationalisering alternativt Forum för internationalisering. Ytterligare ett önskvärt resultat är att hitta vilka kopplingar som bör finnas mellan grupper men som inte finns idag. Det föreslagna verksamhetsområdet för plattformen bör avgränsa innehållet i kartläggningen. Ytterligare en frågeställning är vad en eventuell plattform för internationalisering får för konsekvenser för de samarbetsgrupper som finns idag. För att plattformen ska fungera behövs det flera undergrupper. Skulle det innebära att dessa undergrupper ersätter en del av befintliga grupper?

Några frågor som bör ingå i kartläggningen:

- Vilka grupper ingår i myndighet i?
- Hur ofta träffas grupperingen?
- Vilket är gruppens uppdrag?
- Är gruppens syfte strategiskt eller operativt?
- Vilken myndighet är sammankallande?
- Vilket är gruppens mandat och varifrån kommer det?
- Vilka ingår i grupperingen?
- Till vem/vilka återrapporterar gruppen och dess representanter?
- Hur är gruppen länkad till andra grupperingar?

En möjlig produkt av kartläggningen är en enkel rapport vars innehåll eventuellt kan redovisas vid ett seminarium. Någon föreslår att kartläggningen skulle kunna utmynnas i en gemensam analys och eventuellt en rekommendation från Forum för internationalisering.

För att göra en kartläggning behöver en liten projektgrupp formas. Forumsekretariatet kan hålla ihop arbetet men behöver några representanter från Forum för att utforma en enkät. Vilka kan tänka sig att ingå? Eva sade att någon från SUHF:s expertgrupp för internationaliseringsfrågor kan ingå. Ytterligare någon representant i gruppen vore bra.

Övriga frågor

Eftersom det tidigare bestämda datumet krockade med andra aktiviteter föreslog Forumsekretariatet tre nya möjliga datum. Det visade sig att de var illa valda eftersom i princip alla lärosätesrepresentanter var förhindrade de föreslagna datumen. Vid sittande bord gjordes en snabbinventering av en alternativ tid. Ett nytt förslag var förmiddagen den 20 november, 9.30 – 13.00. Tema för det mötet blir bl.a. kartläggning av nätverk.

Mötet avslutas